

Ændringsforslag nr. 2 om en ny affattelse af § 3 og § 3 i den nye affattelse vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 betragtedes som bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 1.

Ændringsforslag nr. 4 forkastedes, idet 74 stemte for, 80 imod.

§ 4 vedtoges uden afstemning.

§§ 5-8, ændringsforslag nr. 5 om en ny affattelse af § 9 og § 9 i den nye affattelse vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om erhvervs-mæssig uddannelse af specialarbejdere m.fl. og omskoling. (Lovforslag nr. L 68).

§§ 1 og 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Anden behandling af lovforslag nr. L 108:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven og sømandsskatteloven. (Den skattemæssige behandling af arbejdstageres bidrag til arbejdsmarkedsuddannelsesfonden).

(Fremsat 7/12 83. Første behandling 9/12 83).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1-3 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Anden behandling af lovforslag nr. L 78:

Forslag til lov om afgift af mineralvand og læskedrikkoncentrater m.v.

(Fremsat 23/11 83. Første behandling 30/11 83. Betænkning 7/12 83).

Der var stillet 7 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Sonja Mikkelsen (S):

Dette forslag om afgift på sodavand og læskedrikkoncentrater og nu også frugtsafter og grønsagssafter var vi i socialdemokratiet imod ved førstebehandlingen, og lad mig sige med det samme, at de ændringsforslag, som nu er stillet af ministeren, ikke har ændret vores opfattelse - tværtimod.

Ændringsforslagene indebærer, at sodavandsafgiften nu ikke sættes op med 70 øre,

[Sonja Mikkelsen]

men med 80 øre til i alt 1 kr. 60 øre, og man inddrager endnu et område under afgifterne, nemlig naturprodukter, altså frugtsaft, ganske vist til en lavere afgift.

Det er en overraskende udvikling, der er sket under udvalgsarbejdet – i betragtning af, hvad der blev sagt her fra talerstolen ved førstebehandlingen. Der er tale om forligsstof fra værtshusforliget, men alligevel gav både de radikale, fremskridtspartiet og – ganske vist mere forsagt – også kristeligt folkeparti udtryk for at være kede af lovforslaget. Der var forskellige begrundelser, men specielt den med den nye afgift, der betyder en meget lille forskel på sodavands- og ølpriserne, gav anledning til åbenhed over for at flytte i hvert fald en del af afgiften fra de alkoholfri drikke til de alkoholiske.

Men det er just ikke, hvad der er kommet ud af ændringsforslagene eller af supplerende lovforslag.

Hr. Lawaetz tog ved førstebehandlingen afstand fra, at nye områder, altså koncentraterne, skulle med. Vi har i udvalget haft besøg af mange deputationer fra det berørte erhverv, men åbenbart gør det ikke indtryk på den konservative regering, at et helt erhverv samlet må meddele, at det betyder dets død. Tværtimod bliver nu også frugtsaften inddraget – med de følger, som det har for saftproducenter og for den danske frugtavl.

Hr. Bernhard Baunsgaard gjorde ved førstebehandlingen et stort nummer ud af, at det var ernæringspolitik, at man lagde afgift på dette sukkerstads, men lod natursafterne være.

Under udvalgsbehandlingen har frugtsaftproducenterne forklaret, at der faktisk tilsættes mere sukker til frugtsaften end til læskedrikkekoncentraterne – altså det modsatte af, hvad hr. Bernhard Baunsgaard helt baserede sin argumentation på ved første behandling. Hr. Bernhard Baunsgaard er altid så kvik til at beskyldte socialdemokratiet for lovjaskeri, når han ikke kan finde en reel begrundelse for at være imod. At sagen er, at det ene socialdemokratiske lovforslag efter det andet i tidens løb er blevet hullet på grund af, at de radikale skulle være med til at skaffe et flertal, er én ting. men her har vi et klart eksempel på, at hr. Bernhard Baunsgaard bygger sin politiske stillingtagen på forestillinger fremfor på saglig viden. Det er beklageligt, men forklarer en hel del.

Socialdemokratiet indstiller de stillede ændringsforslag til forkastelse og med dem hele lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Naturligvis kan vi da sagtens få en virkelig usaglig diskussion omkring sådan nogle let anstrengt morsomme bemærkninger. Jeg er tilhænger af, at der lægges afgift på sukkerdrikke, også selv om man kalder det blandet sød saft, men jeg bestemmer ikke flertallet alene. Sådan har det altid været, desværre for dette land.

Annelise Godfredsen (KF):

Det er ganske rigtigt, at dette lovforslag har været underkastet en nøje behandling i udvalget, og at vi har lyttet til mange deputationer, hvis indlæg naturligvis er indgået i de overvejelser, der har ført til de ændringsforslag, som skatteministeren nu har stillet.

Det er rigtigt, at dette er forligsstof, og vi må da sige, at man altid er ked af et lovforslag, der pålægger afgifter, som en række mennesker finder ubehagelige. Men vi mener altså ved en vurdering af disse forhold, at vi er kommet til den rigtige afgørelse, og at vi på denne måde skaber en mindre konkurrenceforvridning, end man måske oprindeligt havde gjort det. Vi kan anbefale skatteministerens ændringsforslag.

Knud Andersen (V):

Venstre kan anbefale lovforslaget til vedtagelse med de af ministeren stillede ændringsforslag, som jo indebærer en ændring af afgiftssatserne for mineralvand og læskedrikke. Denne ændring er ikke mindst forårsaget af de henvendelser, vi har fået, så man må sige, at de ikke har været nytteløse.

Venstre kan anbefale lovforslaget til vedtagelse, når vi når til tredje behandling.

Damgaard Nielsen (FP):

Jeg vil gerne bede om, at dette lovforslag kommer i udvalg igen. Der er kommet så mange ting frem angående alkoholmisbrug og angående det, at sodavand bliver næsten lige så dyrt som øl, om ikke dyrere. Det er så horrible ting, vi gør her, og det er så stærkt imod min overbevisning, at jeg beklager, at

[Damgaard Nielsen]

vort parti er gået med i et forlig herom, men det så jo ret uskyldigt ud i det øjeblik, hvor det stod i forliget. Det må dog være sådan – og det er vel det, der er formålet med udvalgsarbejdet – at når sagens forfærdeligheder dukker op, må det være rimeligt, at vi siger til os selv, at vi kan i hvert fald let finde de 240 mill. kr. et andet sted. Det kan ikke være rigtigt, at folkettinget kører med et budget på flere hundrede milliarder kroner og vi så ikke kan finde 240 mill. kr. et andet sted for at få forliget til at holde sammen. Derfor ønsker jeg, at forslaget går i udvalg igen.

Fordelingen af de enkelte ting vil jeg slet ikke blande mig i på nuværende tidspunkt, for jeg mener slet ikke, der skulle være en afgift; vi skulle tværtimod snakke sammen om at finde disse penge et andet sted.

Jeg står her med et materiale fra en alkohol- og medikamentanalyse fra Københavns universitet, der beviser, at det mest udgiftkrævende, vi har i samfundet, er alkoholskader. Det burde vi dog i hvert fald tage til efterretning. Alle de skader, det kan dreje sig om: akut forgiftning, kronisk misbrug, i mange tilfælde en kombination, og vi kan også godt nævne forhold som vold, kriminelle overtrædelser, sædelighedsforbrydelser – alt sammen ligger der spiritus bag ved. Jeg synes, jeg vil opfordre folkettingen til at tage sagen op igen og så finde de besparelser et andet sted.

Stubkjær Pedersen (CD):

Jeg fik ikke helt fat i, hvad fremskridtspartiets stilling var til ændringsforslagene her. Jeg forstår, det er det, vi diskuterer. Jeg håber ikke, vi kommer ind i en alkoholdebat igen, for dette har – og det mener jeg vi fik slået fast sidste gang – intet at gøre med alkoholmisbrug eller ikke-alkoholmisbrug. Det er jo ikke sådan, at fordi et glas saftvand koster 10 øre mere, begynder man at drikke øl i stedet for. Det er noget frygteligt vrøvl.

Centrum-demokraterne kan gå ind for de af ministeren stillede ændringsforslag. Det er da rigtigt, at blandet sød saft nu indgår i lovforslaget. Det er jeg ikke særlig begejstret for, men det er med i erkendelse af, at blandet sød saft er direkte i konkurrence med de læskedrikke, som der før var tale om skulle beskattes, og de læskedrikke bliver nu be-

skattet mindre end efter det oprindelige lovforslag. Derfor kan vi gå ind for det, og jeg forstår, at vi nu skal til at kigge på det i udvalget én gang mere.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Vi har en lang dagsorden i dag, og jeg tror for så vidt ikke, vi skal fortsætte udvalgsdrøftelserne her i salen. Til dette lovforslag foreligger der en betænkning, hvorefter et flertal, også fremskridtspartiet, er gået ind for at ville stemme for lovforslaget ved tredje behandling, men jeg ved, at vi skal have nye drøftelser i udvalget i eftermiddag, og jeg synes, at man skal gemme resten af drøftelserne til dette. Jeg synes blot, at man skal vedstå, at man vil stemme for loven, som den foreligger, som det bedste kompromis – det er fremskridtspartiets ord – når vi når frem til tredje behandling.

(Kort bemærkning).

Sonja Mikkelsen (S):

Jeg synes for så vidt, det er fornuftigt, at vi får lovforslaget i udvalg igen, specielt hvis der er muligheder for, at vi kan få ændret forslaget i en mere fornuftig retning.

Jeg vil også sige, at jeg synes, det er en speciel procedure, skatteministeren har anvendt i denne sammenhæng.

Under førstebehandlingen var der ikke én her fra talerstolen, der mælede et ord om, at man også overvejede at inddrage frugtsaft og grønsagssaft. Dermed har det område overhovedet ikke været berørt her fra folketingets talerstol eller inddraget i debatten. Det får vi så mulighed for nu i udvalget, og dermed får også den branche, som her er berørt, mulighed for at ytre sig; det synes jeg er tilfredsstillende.

(Kort bemærkning).

Hans Jørgen Jensen (S):

Det er et spørgsmål til hr. Hagen Hagensen, som det selvfølgelig ikke kan undre, at jeg som organiseret afholdsmand er modstander af et forslag af denne karakter, hvor man undlader at lægge afgifter på spiritus og i stedet lægger dem på vand, hvorved man animerer spiritusdrikket her i landet.

[Hans Jørgen Jensen]

Derfor vil jeg gerne spørge hr. Hagen Hagensen, hvad det er for forhandlinger, der skal være i eftermiddag i skatte- og afgiftsudvalget. Er det nogle, der i virkeligheden betyder, at man vil tage hele spørgsmålet op om at få de 240 mill. kr. ind på anden måde? Den debat, der har været ført her, havde jeg egentlig håbet at også kristeligt folkeparti havde deltaget i, det parti, som jo altid slår sig for brystet som dem, der tager de store initiativer på afholdspolitikens område. Jeg havde egentlig ventet, at de var kommet op og havde givet udtryk for nogle synspunkter her, men hvis det er sådan, at hr. Hagen Hagensen heroppefra kan sige, at man har nogle ændringer på beddingen, er der ingen grund til at fortsætte debatten, for så har vi jo for så vidt opnået det, vi gerne vil, men jeg vil da gerne lige først høre, hvad hr. Hagen Hagensen siger.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Jeg kan svare hr. Hans Jørgen Jensen med et nej. Det er ikke hensigten på nogen måde at tage andet op end det, jeg henviste til før: at et flertal i betænkningen har tilkendegivet at ville stemme for lovforslaget – for enkeltes vedkommende som det bedste kompromis, der har kunnet opnås – når lovforslaget kommer til tredje behandling. Hvad jeg sagde, var, at jeg på baggrund af den meget grundige udvalgsbehandling, der har været om disse forhold, ikke fandt, at der var nogen grund til at føre videre udvalgsdrøftelser i salen her, når vi har en særdeles lang dagsorden.

Må jeg så i øvrigt sige i anledning af hr. Hans Jørgen Jensens bemærkninger, at jeg fuldt ud respekterer hans synspunkter som organiseret afholdsmænd, det har jeg altid gjort, og jeg forstår meget vel, at han kan have særlige synspunkter at fremsætte. Jeg synes blot ikke, som det også tidligere er givet til kende, at de hører hjemme i denne forbindelse, hvor vi drøfter mineralvandsafgift m.v.

(Kort bemærkning).

Hans Jørgen Jensen (S):

Jeg tænkte jo nok, at det bare var en bemærkning, der skulle fremsættes for at stand-

se en debat, som jeg meget vel forstår at både regeringen og også forligspartierne er vældig kede af. Over for den danske befolkning fremstår det sådan, at man i åbningstalen sagde, at der skulle gøres en indsats mod alkoholmisbruget her i Danmark, og det gør man altså så ved at føre en afgiftspolitik, der i virkeligheden betyder, at mange mennesker drives over til at drikke den – jeg ved ikke, om man må bruge så stærkt et udtryk fra talerstolen, men jeg prøver det – forbandede alkohol, som der jo er så meget af i omløb rundt omkring på mange restaurationer og det, som egentlig kunne kaldes ved et værre ord: værtshuse.

Derfor kan jeg sige, at jeg meget vel forstår, at man nu prøver på at undgå denne debat, og jeg har også set, at fru Inge Krogh, som jo sad herinde i folketingssalen for et øjeblik siden, stille og roligt er lusket ud, fordi hun åbenbart har en dårlig samvittighed i forbindelse med det, der er tale om her. Hvorfor kommer fru Inge Krogh ikke herop på talerstolen og giver udtryk for, hvad hun egentlig mener om det, der her er tale om? I virkeligheden kan jeg godt sige, at der er ingen som kristeligt folkeparti, der har slået sig til ridder på et utal af forslag om, at man skulle begrænse alkoholmisbruget i Danmark, og så oplever man altså, at de her er med til at stemme for det modsatte. Velkomme, kristeligt folkeparti!

(Kort bemærkning).

Stubbjær Pedersen (CD):

Mener hr. Hans Jørgen Jensen virkelig, at fordi en sodavand bliver 20–30 øre dyrere og et glas saftvand nogle få øre dyrere, vil der blive væsentligt flere, som vil få et alkoholmisbrug? Er alternativet til en sodavand nu bajere? Der er dog stadig væk en meget væsentlig prisforskel. Jeg kan ikke se, at dette har noget at gøre med en alkoholdebat. Jeg tager gerne en alkoholdebat, og jeg er enig i mange af hr. Hans Jørgen Jensens synspunkter i den sag, men det har intet med denne debat at gøre.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg har først en bemærkning i anledning af, at socialdemokratiet pludselig øjensynlig er blevet interesseret i alkoholbekæmpelse. Jeg vil gerne sige tak for de bemærkninger,

[Bernhard Baunsgaard]

der er faldet fra socialdemokratiet i denne sag. De faldt ikke sidst, da vi diskuterede vin-, spiritus- og ølafgifter, for da bøjede man sig jo for SF. Nu har jeg genfremsat et forslag om, at vi genindfører indekseringen af disse afgifter, og så håber jeg, at jeg får helhjertet tilslutning fra hele den socialdemokratiske gruppe, og at vi i fællesskab kan lægge pres på, så vi kan få forhøjet disse afgifter.

Jeg skal ikke gå ind i en lang alkoholdebat, men jeg vil dog lige påpege, at netop øl ikke er fulgt med pristallet op, og derfor er det blevet billigere og billigere at købe øl. Jeg har sammenlignet med timelønnen, og mens man i 1940 kunne købe ca. 4 bajere for en timeløn, er det her i 1983 godt 15, så jeg håber, at vi virkelig får rettet en smule op på det ved at genindføre indekseringen, som socialdemokratiet fraveg efter pres fra SF, sidst vi havde det oppe.

Derefter til det, som vi egentlig skal diskutere, nemlig en mineralvands- og læskedriksafgift. Jeg gentager, at min principielle indstilling er den, at mineralvand og disse koncentrater og sukkerdrikke godt kan bære en afgift. De er ikke særlig sunde.

Der er bedt om en fornyet behandling i udvalget fra hr. Damgaard Nielsen fra fremskridtspartiet. Jeg vil gerne støtte dette, og jeg vil gerne se på, om der kan laves en afgiftsmetode, der er bedre end den, vi har. Det manglede bare, at man ikke skulle kunne imødekomme et ønske fra et parti, der støtter hensigten med at lægge denne afgift på, om at se på det én gang til. Det vil jeg gerne have sagt. Jeg ved også godt, hvad det er, man fra fremskridtspartiets side især koncentrerer sig om, men som sagt: i et forlig skal man bøje sig imod hinanden. Jeg er parat til at tage den genforhandling i udvalget. Hvad der bliver resultatet af den, er naturligvis noget andet.

Så skal jeg i øvrigt sige, at jeg synes, det er et rimeligt sted at lægge afgifter, når vi må konstatere, at der fortsat er et stort underskud på finansloven. Det er rimeligt at lægge afgifterne på ting, man dog kan lade være med at købe.

Hans Jørgen Jensen (S):

Det var hr. Stubkjær Pedersen, der stillede mig det spørgsmål, om jeg virkelig troede, at

der ville komme et øget forbrug. Ja, det tror jeg. Der vil endog komme et meget stærkt øget forbrug, men jeg ved godt, at der ikke er ret mange af folketingets medlemmer, der har analyseret spiritusafgifternes indvirkning på spiritusvanerne i vores samfund. Det synes jeg skatte- og afgiftsudvalget skulle prøve at analysere, når det nu skal i gang med udvalgsarbejdet.

Hvis man tager hele perioden fra dengang, da Rode i sin tid fik en kraftig forhøjelse på snapsen her i landet i 1917, og til dato, vil man kunne se, at ca. 30 år efter, at man fik en klækkelig afgift på spiritussen og i virkeligheden dermed en forholdsvis sænkning af afgifterne på mineralvandet, havde man den mest stabile situation på det alkoholpolitiske område i danmarkshistorien. Nu siger hr. Bernhard Baunsgaard, at man skal foretage en indeksering, men man burde egentlig have fortsat den indeksering, som blev grundlagt i 1917, så havde vi ikke haft en fordobling af spiritusmisbruget. Hver enkelt dansker konsumerer i dag 11 liter spiritus om året mod for år tilbage det halve. Det fortæller vel egentlig noget om, at hr. Bernhard Baunsgaards sludder for en sladder om, at sukkerholdige vande ikke er sunde og ernæringsmæssigt rigtige, skyldes, at han har en dårlig samvittighed i denne sag, og det burde han også have, fordi der i virkeligheden er tale om at ødelægge en god alkoholpolitisk indsats, som kan gøres her. Derfor håber jeg, at udvalgsarbejdet alligevel vil føre frem til noget fornuftigt i denne sag.

Jeg kan sige, at jeg ellers er en af de afholdsfolk, som ikke er fanatikere. Jeg er en af de afholdsfolk, som erkender, at der findes spiritus i dette land, men det, jeg bekæmper, er misbruget. En af de ting, som dette folketing aldrig har beskæftiget sig med, er at lave en fornuftig alkoholpolitik i dette land, og det er det, jeg mener vi skulle prøve at komme frem til. Det kan godt være, at der er nogle, der synes, at denne debat ikke skulle bruges til at komme med afholdspolitiske betragtninger, men hvordan skulle man egentlig nogen sinde i dette folketing komme til at diskutere afholdspolitiske betragtninger, hvis ikke det blev på afgiftspolitikens område?

Man ønsker reelt ikke i dette folketing, efter hvad jeg har kunnet konstatere i de senere år, at få en afholdspolitik, som er rime-

[Hans Jørgen Jensen]

lig og fornuftig, og det betyder f.eks., at man ude i kommunerne bør have alternative miljøer, hvor man også kan komme på en restaurant uden hele tiden at skulle være generet af, at der er øl og bægeryklang, og hvor der også er mulighed for, at de unge mennesker kan komme og more sig på en fornuftig måde uden at stifte bekendtskab med spiritus og de følgevirkninger, den i virkeligheden kan have. Derfor må jeg sige, at vi i høj grad trænger til at spare på afgifterne på de her omhandlede områder. I virkeligheden burde disse afgifter sættes ned, og så burde de sættes op på spiritussen i stedet for. Derfor er jeg så harm. Jeg, der har vandret mellem alkoholikere i tre år i træk i 1950'erne og samlet dem op ude på værtshuse, ved godt, hvad jeg taler om, når jeg taler om disse problemer.

Nogle af folketingsmedlemmerne kunne jo tage med på en sådan rejse for at se, hvilken forbandelse spiritus også kan være. Jeg har sagt, at den også kan være en nydelse for dem, der kan lide den, men jeg vil i hvert fald understrege, at misbruget er det, vi skal bekæmpe, og det bekæmper vi kun ved at have en fornuftig afgift, en lav afgift, på det, der hedder alkoholsvage ting, og det er det, jeg mener at man ikke får ud af dette forslag. Jeg synes, regeringen og forligspartierne skulle skamme sig i denne sag og gå ned i udvalget og lave det om.

(Kort bemærkning).

Lawaetz (FP):

Jeg respekterer hr. Hans Jørgen Jensens synspunkter, men det er jo ikke afholdssagen i al almindelighed, vi diskuterer, og jeg vil da sige for mit eget vedkommende, at jeg ville være ked af, hvis vi behandler det så længe, at jeg bliver afholdsmand. Men hele denne debat viser noget sundt. Man vil altid reagere over for afgifter, ligegyldigt hvor de bliver lagt, men her synes jeg, det er en sund reaktion med masser af deputationer osv., fordi man synes, der er noget umoralsk i det, og det tror jeg vi kan blive enige om. Som jeg sagde ved første behandling, skulle det nødvendigvis med, at folk i mindre kår ikke havde råd til at drikke andet end vand med klor-smag. Men vi kan gøre det meget enkelt, det er forligsstof, vi er enige i udvalget. Der er kommet et nyt moment ind, og derfor beder

man om at få sagen til fornyet udvalgsbehandling. Det drejer sig simpelt hen om, at man vil lægge afgift på vinsæt i stedet for. Det er den debat, der skal føres. Det skal vi såmænd hurtigt komme om ved, og dér er moralen måske stærkere, for der bliver drukket 10 mill. l hjemmelavet vin her i landet, og det kunne måske bære nogle håndøre. Men det er det, vi skal diskutere i udvalget, så vi kan godt spare resten af krudtet.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Nu vil jeg nødig reklamere for, at julegaven i år skal bestå af vinsæt, så jeg skal ikke sige ét ord heroppefra om vinsæt.

Må jeg derimod sige til hr. Hans Jørgen Jensen, der gerne vil benytte denne anledning til at diskutere spørgsmålet om at få udformet en egentlig alkoholpolitik, at jeg er enig med ham og vil takke for indstillingen. Jeg har prøvet at vække socialdemokratiet tidligere for at diskutere spørgsmålet om en egentlig alkoholpolitik, men uden held. Socialdemokratiet har øjensynlig på dette område også haft godt af at komme i opposition. Jeg håber så, det kan udmøntes i, at vi diskuterer det alvorligt.

Men hr. Hans Jørgen Jensen fortsætter: hvornår skulle vi diskutere det, hvis ikke nu? Ja, nu drejer det sig altså om mineralvandsafgift. Jeg foreslår, at vi diskuterer det, når vore forslag om indeksering af alkoholafgiften kommer frem her i folketingssalen. Det er dog vist mere belejligt.

Og så et enkelt spørgsmål: er det muligt for hr. Hans Jørgen Jensen at finde ét eksempel på, at radikale er gået imod forhøjelse af alkoholafgiften i dette land? Nej, det er det ikke, men derimod er det ikke svært at finde eksempler på, at socialdemokraterne er gået imod. Vi har prøvet at få dem med til i hvert fald at forbyde, at man sælger pilsnerøl og stærkt øl på kantinerne på arbejdspladserne. Det ville man ikke. Og det nyeste eksempel var, dengang man gik imod, at vi skulle indføre en varig indeksering af alkoholaftifterne.

Men all right, nu skal jeg holde op med at skælde socialdemokratiet ud for, at man ikke var bedre i fortiden, hvis bare man vil love mig at fastholde forbedringen i fremtiden, så der kan komme noget ud af det.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Den afgift på mineralvand m.v., vi drøfter i dag, er jo en af de ting, som er nødvendige for en forbedring af den offentlige økonomi. Det er den regering, der gik af i fjor, der har efterladt den på en sådan måde, at vi i realiteten må finde veje til at forbedre den. Derfor kan det sådan set undre mig, at hr. Hans Jørgen Jensen – efter min mening helt i udgangen af den debat, vi har her i dag – drager ind andre ting, som vi gerne vil drøfte, når andre sager er på bordet, men som for mig at se ikke klares gennem afgifter, uanset hvor høje vi ville lave dem. Uanset et totalt forbud mod alkohol ville vi se, at der ville være et misbrug alligevel. Lande, der har haft forbud mod alkohol, og lande med meget høje afgifter har haft en meget, meget højere grad af indsmugling af varer af den art, end vi kender herhjemme. Hjemmebrænding er en svøbe i andre lande. Hvorfor skulle vi dog ikke prøve at bekæmpe forholdene på en anden måde end gennem afgifter? Vi vil meget gerne være med til at drøfte disse forhold på anden måde, men jeg tror, det er forkert at angribe det alene ud fra den ene facit: afgifterne.

Jeg tror, vi skulle vende tilbage til at drøfte det, det drejer sig om, nemlig at mineralvandsafgifterne ikke har været rørt siden 1973, og at man nu har fundet frem til, at på denne måde kan vi styrke de offentlige finanser, som trænger dertil.

(Kort bemærkning).

Hans Jørgen Jensen (S):

Jeg skal sige klart og tydeligt, at hverken socialdemokratiet eller afholdsbevægelsen er tilhænger af nogen form for forbud. Det, vi er tilhængere af, er et udvidet oplysningsarbejde, sådan at man kan undgå misbruget, og det tror jeg mange i Folketinget har givet udtryk for. Den nuværende regering har prøvet at skære pengene ned til det, der hedder oplysningsarbejdet mod alkoholmisbrug, hvor socialdemokratiet har prøvet på at føre det op på det niveau, som den tidligere indenrigsminister, hr. Henning Rasmussen, havde ført det op på, og sidste år oplevede vi, at den nuværende indenrigsminister skar pengene til oplysningsarbejdet ned, samtidig med

at statsministeren i sin åbningstale fortæller, at man skal gøre en øget indsats. Hvordan kan man få de to ting til at hænge sammen, når man den ene dag skærer bevillingerne ned og den næste dag står heroppe og fortæller, at man skal gøre en øget indsats?

Jeg synes, at den nuværende regering og forligspartierne taler med to tunger, og hvis hr. Hagen Hagensen havde studeret alkoholpolitikens udvikling i landet, sådan som jeg har gjort, ville hr. Hagen Hagensen kunne konstatere, at en fornuftig afgiftspolitik er en af vejene, og at et fornuftigt oplysningsarbejde i vores folkeskoler og ude i de folkelige organisationer samt penge til afholdsbevægelsens organisationer ville løse mange problemer. Derfor kan jeg sige, at det er den vej rundt, man skal. Vi skal ikke have hverken svenske eller andre tilstande i Danmark. Vi skal have det sådan, at man kan købe øl på vores restaurationer og ikke på spritmonopoler, men vi vil have penge til oplysningsarbejdet. Det er det, jeg efterlyser.

(Kort bemærkning).

Damgaard Nielsen (FP):

Jeg kan oplyse, at jeg i hvert fald ikke er afholdsmand, slet ikke, og jeg kan også godt tale at drikke spiritus.

Hr. Hagen Hagensen nævnte, at det ikke var en debat om alkohol, men en debat om mineralvand. Det er da fuldstændig rigtigt, men det kan også blive en debat om, hvornår vore børn og unge starter på dette, for jo mindre forskel der er på prisen mellem mineralvand og en øl, jo lettere lister vi de unge i gang med at drikke bajere, eller hvad det nu drejer sig om. Det skulle da gerne være sådan i hvert fald, at vi kan give vore børn og børnebørn en skilling til at købe en sodavand for, når de har frikvarter i skolen, og at de ikke kommer listende hjem med en bajer i baglommen i stedet for. Det er det, jeg vil med det her, og derfor mener jeg, at vi skal prøve at finde de penge et andet sted.

Jeg har også beskæftiget mig med forskellige former for alkoholisme. Det første, man opdager, er, at fornuften forsvinder, og så vil jeg gerne spørge: har vi alkoholproblemer i dette høje ting? Har vi alkoholproblemer af den art, at vi ikke kan beskæftige os med noget fornuftigt og drøfte en ting fornuftigt, så vi kan finde de penge et andet sted? For

[Damgaard Nielsen]

det første, man konstaterer, når man træffer folk, der har alkoholproblemer, er, at de ikke kan disponere fornuftigt. Hvis det ikke kan lade sig gøre, må jeg give vedkommende ret, når han siger: at menneskets intelligens har sine begrænsninger, det giver mig ingen grund til sorger, men at dumheden ingen har, det må I undskylde gør mig forfærdet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 2 om en ny affattelse af §§ 1 og 2 og §§ 1 og 2 i den nye affattelse, §§ 3 og 4, ændringsforslag nr. 3 om en ny affattelse af § 5 og § 5 i den nye affattelse, ændringsforslag nr. 4, § 6, således ændret, §§ 7-20, ændringsforslag nr. 5, § 21, således ændret, §§ 22-28, ændringsforslag nr. 6, § 29, således ændret, ændringsforslag nr. 7, § 30, således ændret, § 31 og ændringsforslag nr. 1 om en ny affattelse af titlen vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Inden vi går til næste sag på dagsordenen, skal jeg oplyse, at der er anmodet om, at afstemning om eventuelle dagsordener under dagsordenens sidste punkt udsættes til mødet i morgen. Jeg har til hensigt at efterkomme denne anmodning og kan derfor oplyse, at eventuelle afstemninger i forbindelse med dagens forespørgsel først vil finde sted ved mødets begyndelse i morgen.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Anden behandling af lovforslag nr. L 87:

Forslag til lov om ændring af afskrivningsloven og forskellige andre skattelove. (Begrænsning af fradragsretten i visse lejeforhold (leasing)).

(Fremsat 30/11 83. Første behandling 2/12 83. Betænkning 8/12 83).

Der var stillet 12 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Lykketoft (S):

Jeg skal kort kommentere de ændringsforslag, der er stillet af socialdemokratiet og socialistisk folkeparti, idet jeg beklager, at der ikke har været bedre tid til at forhandle om dem, og at der fra den anden side i salen har manglet vilje til at forhandle nærmere om deres udformning.

Ændringsforslagene vedrører dels to ændringer i afskrivningsloven vedrørende skibsfart, som jeg skal vende tilbage til, dels en ændret bestemmelse om forskudsafskrivning på byggeprojekter, hvor man reelt afskærer muligheden for, at disse regler kan bruges ved bygninger, der opføres med henblik på udlejning, et forslag om at undgå omgåelse af ministerens forslag til afskrivningsbegrænsning ved at udstykke ejerskabet i en virksomhed i enkeltpersoners ejerskab af enkeltmaskiner og endelig forslag om at fastholde og videreføre forårets indgreb mod brug af etableringskonto- og investeringsfondsmidler til køb af leasingparter.

Jeg kan ikke forestille mig andet, end at et flertal i folketinget vil gennemføre den del af ændringsforslagene, der ikke vedrører skibsfart. Jeg vil sige, at hvis det viser sig – mod min forventning – ikke at være tilfældet, må det være udtryk for, at der er nogle, der under indtryk af risikoen for et valg mener, at det er morsommere og mere relevant at drille socialdemokratiet og SF end at lukke huller i det lovforslag, der ligger her. Det tror jeg vælgerne vil vide at bedømme efter fortjeneste, hvis det forholder sig sådan, men jeg kan faktisk ikke forestille mig, at det forholder sig på den måde.

Derimod har jeg forstået på meldingerne i betænkningen, at regeringen og de radikale går imod den foreslåede meget lempeligt og gradvis gennemførte begrænsning af afskrivningsmulighederne på skibsanparter. Det un-